

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2017-03-09
Stockholm

Mål nr
M 11140-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-11-28 i mål nr M 1923-16, se bilaga A

KLAGANDE

DJ

MOTPART

Länsstyrelsen i Blekinge län

SAKEN

Rättelse beträffande olovlig vattenverksamhet samt överträdelse av strandskyddsbestämmelser på fastigheten XX i Karlskrona kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att tidpunkten när de förelagda åtgärderna senast ska vara fullgjorda bestäms till den 1 juni 2017.

Dok.Id 1333449

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

DJ har yrkat att länsstyrelsens rättelseföreläggande undanröjs.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner att det finns skäl att ge prövningstillstånd och ta upp målet till omedelbart avgörande.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens slutsats att länsstyrelsen har haft fog för att meddela aktuellt rättelseföreläggande och anser inte att det som framförts i överklagandet ger skäl till någon annan bedömning.

Eftersom tidpunkten för när åtgärder enligt föreläggandet ska vara fullgjorda har löpt ut, ska dock tiden ändras på det sätt som framgår av domslutet.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, tekniska rådet Bengt Jonsson, hovrättsrådet Birgitta Bylund Uddenfeldt, referent, samt tf. hovrättsassessorn Elena Landberg (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd). Föredragande har varit Helen Agah.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-11-28
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1923-16

KLAGANDE
DJ

MOTPART
Länsstyrelsen i Blekinge län

ÖVERKLAGAT BESLUT
Länsstyrelsens i Blekinge län beslut den 29 mars 2016 i ärende nr 535-277-2016,
se bilaga 1

SAKEN
Rättelse beträffande olovlig vattenverksamhet samt överträdelse av
strandskyddsbestämmelser på fastigheten XX, Karlskrona kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 365476

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 130 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

DJ inkom i april 2014 med anmälan om vattenverksamhet, avseende utfyllnad av egen tomtmark samt i angränsande vattenområde för att få fast botten mot vattnet på fastigheten XX, Karlskrona kommun.

Den 9 september 2014 (Dnr 535-2654-2014) beslutade Länsstyrelsen i Blekinge län bl.a. att godkänna utförandet av den anmälda vattenverksamheten för utfyllnad till en höjd om 20 cm med massor som utgör grus och sten (2-95 mm storlek) inom områdena A och B.

Efter tillsynsbesök i juli 2015, beslutade länsstyrelsen den 29 mars 2016 att vid vite om 20 000 kr förelägga DJ att senast den 1 maj 2016 utföra rättelse på fastigheten på sätt att material grövre än 95 mm och överstigande höjd om 20 cm inom område A och B skulle tas bort. DJ har nu överklagat detta beslut.

YRKANDEN M.M.

DJ yrkar att länsstyrelsens beslut ska inhiberas och upphävas.

Till stöd härför har han anfört bl.a. följande. Länsstyrelsens beslut är felaktigt eftersom han utfört de aktuella arbetena enligt länsstyrelsens tidigare beslut och enligt de besked han fått vid länsstyrelsens platsbesök. Arbetena är utförda av professionell markfirma. Han gjorde en anmälan om vattenverksamhet den 4 april 2014 eftersom han ville få tillstånd att lägga sprängsten inom område A, B och C. Område A ligger dock utanför vattenområdet. Länsstyrelsen besökte platsen på annandag påsk 2014, varvid han fick beskedet att det inte skulle vara några problem med åtgärderna. Länsstyrelsen påtalade att de skulle vara försiktiga vid hantering av stennarna så att inte trädstammarna skadas, vilket visar att länsstyrelsen var införstådd med att fråga var om sprängsten och inte sten i storleksordningen 2-95 mm.

I beslut den 19 maj 2014 tillät länsstyrelsen inte några som helst åtgärder. Detta beslut undanröjdes dock av mark- och miljödomstolen. I beslut den 9 september

2014 godkände länsstyrelsen utförandet av den anmälda verksamheten för utfyllnad med grus och sten (2-95 mm) inom det sankta området (A) och vattenområdet (B), men däremot inte någon utfyllnad inom område C. Han upplevde beslutet som förbryllande eftersom hans önskan ju hade varit att få lägga sprängsten inom de aktuella områdena. Han har sedan muntligen fått besked av länsstyrelsen att han kunde lägga sprängsten och sedan grus och sten med storlek 2-95 mm. Definitionen av sprängsten är utsprängda bergmassor oberoende av storlek. Vidare, innan fyllnadsarbetet påbörjades mätte han noggrant ut vattenståndet på ett metallrör på den befintliga bryggan ute i vattnet. Han markerade också 20 cm ovanför denna nivå, vilket överensstämde med den nivå som de tidigare liggande plankorna längre in låg på. Han vet inte hur länsstyrelsen mätt höjden på utfyllnaderna. Höjningen är i vart fall generellt sett endast 20 cm över områdena.

Länsstyrelsen har tidigare gett uttryck för att område A inte utgjort ett vattenområde, men gör nu gällande att det är ett vattenområde. Det är anmärkningsvärt att länsstyrelsen i yttrande till domstol ändrar och lägger till information och uppgifter, som helt enkelt inte är sanna. Han ifrågasätter varför han ska lägga dit sten som är mindre i omfång. Områdena kommer därefter ändå att precis likadana ut. Det framstår inte som sannolikt att förutsättningarna för fisk och fiskyngel att växa upp skulle vara bättre med grus och sten i storlek 2-95 mm. Konsekvensen blir bara att det rörs om i områdena en gång till, med ökad risk för påverkan av miljö och fisk m.m. Länsstyrelsens beslut om rättelse är orimligt och oproportionerligt.

DJ åberopar bl.a. anmälan om vattenverksamhet, länsstyrelsens beslut den 19 maj 2014 (dnr 535-1324-2014), Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, beslut den 12 augusti 2014 (mål nr M 2393-14), länsstyrelsens beslut den 9 september 2014 (dnr 535-2654-2014), länsstyrelsens meddelande den 3 juli 2015 (dnr 535-2551-2015) samt fotografier.

Länsstyrelsen motsätter sig bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Området utgör ett grunt våtmarksområde med strandängsflora, vilket kunde utgöra reproduktionslokal för fisk. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att åtgärden kunde gö-

ras utan väsentlig påverkan på växt- eller djurarter om den utfördes med stenigt och grusigt material med den storlek som anges i det tidigare beslutet. Med de begränsningar som angavs i beslutet skulle då inte strandskyddsdispens behövas och ärendet kunde handläggas enbart som en anmälan om vattenverksamhet. I samband med DJ besök på länsstyrelsen, gjordes bedömningen vidare att fisk inte tog skada om kantigt i stället för rundat material användes, varvid han fick muntligt besked om att sprängsten kunde användas, med den storlek som angetts i beslutet. Utfyllnad har inte gjorts på det sätt som angavs i länsstyrelsens tidigare beslut och rättelse bör ske så att möjligheterna för fisk och fiskyngel att leka och växa upp i området inte väsentligt förändras.

Mark- och miljödomstolen har i beslut den 29 april 2016 avslagit DJ yrkande om inhibition.

DOMSKÄL

Vad målet gäller m.m.

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att mark- och miljödomstolen i målet endast kan ta ställning till de frågor som varit föremål för länsstyrelsens prövning. Frågan i målet är således om länsstyrelsen haft fog för att förelägga DJ att inom aktuella områden ta bort grövre material än 95 mm samt ta bort utfyllnad som överstiger en höjd om 20 cm.

Rättslig reglering m.m.

Rättslig reglering m.m. framgår delvis av länsstyrelsens beslut.

Härutöver kan nämnas att av 26 kap. 9 § miljöbalken framgår även att mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte får tillgripas.

I 2 kap. miljöbalken finns vidare allmänna hänsynsregler m.m. Här framgår bl.a. att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åt-

gården medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (3 §). För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det också väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön (6 §).

Av 7 kap. 13 § miljöbalken framgår att strandskydd gäller vid havet och vid insjöar och vattendrag och att det syftar bl.a. till att långsiktigt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. I 15 § samma kapitel anges att inom ett strandskyddsområde får inte åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Av 7 kap. 25 § miljöbalken framgår att vid prövning av frågor om bl.a. strandskydd ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i 7 kap. får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 11 kap. 9 a § miljöbalken anges vidare regeringen får meddela föreskrifter om att det för vissa vattenverksamheter i stället för tillstånd ska krävas att verksamheterna har anmälts innan de påbörjas. Ytterligare bestämmelser om anmälningsplikt i stället för tillståndsplikt finns i förordning (1998:1388) om vattenverksamhet m.m., se särskilt 19 §.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att DJ inte följt länsstyrelsens tidigare beslut såvitt avser utfyllnadsmaterialets grovlek. Enligt länsstyrelsen har utfyllnad dessutom skett till en höjd överstigande 20 cm. För att föreläggandet om rättelse ska anses vara befogat måste dock en prövning göras även i förhållande till de allmänna hänsynsreglerna och i övrigt tillämpliga bestämmelser i miljöbalken, främst de om strandskydd och vattenverksamhet, samt i förhållande till bestämmelsen om att mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte får tillgripas. Vilka muntliga besked som lämnats eller inte lämnats har dock

inte någon avgörande betydelse, i vart fall inte vad gäller frågan om länsstyrelsen haft fog för det nu överklagade beslutet.

Härvid konstaterar mark- och miljödomstolen att nu aktuellt utfyllnadsmaterial i form av bl.a. sprängsten (blockliknande sten) utgör ett väsentligt förändrat bottensubstrat än vad material endast med grovlek 2-95 mm skulle vara. På grund härav måste antas att det aktuella materialet därmed förändrar livsvillkoren för växt- och djurarter – främst vad gäller möjligheten för bottenfaunan att återkolonisera området vilket i sin tur kan försämra födotillgången och reproduktionsförhållandena för fisk – mer väsentligt än det av länsstyrelsen föreskrivna materialet. Vad DJ anfört föranleder inte någon annan bedömning.

Mark- och miljödomstolen gör även motsvarande bedömning vad gäller höjden på utfyllnaden i fråga. Frågan om höjden är den som länsstyrelsen eller DJ nu anger, får vidare prövas i samband med att länsstyrelsen sedermera tar ställning till om föreläggandet uppfyllts eller inte.

Sammanfattningsvis och mot bakgrund av det nu anförda, anser mark- och miljödomstolen att länsstyrelsen haft fog för sitt beslut. DJ överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 19 december 2016.

Jesper Blomberg

Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Jesper Blomberg, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson.